אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תרעב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ' אדר תרע"ד – יפו
נמען: פדרציית 'המזרחי', המבורג

על 'מלחמת השפות': יש לקבל את הטוב שבכל תנועה, ובמיוחד בתנועה הלאומית, שבסיסה קדוש. תחיית השפה, כמו תחיית הארץ, לא תרד מכבודה גם אם רבים משתמשים בהן שלא כהוגן; לכן יש לקחת חלק רשום בהן. יש למחות 'מחאות חיוביות' נגד מי שמנתק את הארץ והשפה משורש החיים.

עיקרי הדברים

- קבלת הטוב בכל תנועה.
- תחיית השפה והארץ.
- מחאה חיובית.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ' אדר תרע"ד[4]

כבוד הפדרציה הציונית "מזרחי", לשכת-המרכז בהמבורג, [מרכז תנועת "המזרחי" בגרמניה, בהמבורג] שלו'[5] רב,

ממכתבם הנכבד מכ"ז שבט העבר נוכחתי, שלא קבלו עדיין את תשובתי בגילוי דעתי בדבר מצבנו ביחש למלחמת השפה. ["מלחמת השפות" בשנת תרע"ד, על מקומה של העברית בחינוך בארץ] והנני בזה חוזר על תוכן הדברים אשר כתבתי במכתבי שנשלח כבר.

הנני רואה, שאנו צריכים לעמד על הבסיס האיתן של קבלת כל הטוב שישנו בכל פינה וכל תנועה, וקו"ח[6] בתנועה הלאומית שלנו, שבסיסה לעולם הוא קדוש. מפני שתכנו הוא החיים של גוי קדוש. ותחיית השפה, כמו תחיית הארץ, לא תרד אצלנו מכבודה, אע"פ[7] שרבו, לצערנו, המשתמשים בשתיהן שלא-כהוגן. ודוקא בשביל כך מוכרחים אנו עוד יותר להתאמץ לקחת את החלק היותר רשום בתחיות הללו, ההולכות ומתפתחות, ויודעים אנו ברור, כי דבר-ד' הוא אשר פקד את עמו. ומצמיח להם קרן-ישועה קמעא-קמעא.

בודאי בכל עז נצא למחות מחאות חיוביות, נגד אלה המקצצים [על פי חגיגה יד: "קיצץ בנטיעות"] את שני הענפים הללו, הארץ והשפה, משורש החיים שלהם, ממקור הנצח, משם ד' אלהי ישראל הנקרא על עמו, בתורת-חיים ואמונת-אומן. אבל דוקא ממקור חיי עד נשאב לנו כח

---

1 ב"ה – ברוך השם
2 עה"ק – עיר הקודש
3 ת"ו – תבנה ותכונן
4 תרע"ד – השנה תרע"ד (1913/1914)
5 שלו' – שלום
6 וקו"ח – וקל וחומר
7 אע"פ – אף על פי

בלתי-פוסק להגדיל את פעלנו על הככרים הרחבים אשר לענפים הנכבדים הללו, כארץ וכשפה, ובכל אומץ הננו מוכנים להגן על כבודם ולהרבות השפעתם, ובטוחים אנו בימין ד' רוממה, שנצליח ונעשה חיל.

בכבוד נעלה ובברכת-ד' מציון ומקודש,

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳